

Thomas Engsig

Har den evidensbaserede videnskab taget magten over den professionelle dømmekraft?

Lærerens hverdag i klasseværelset er bl.a. kendetegnet ved, at der konstant må reflekteres over pædagogiske dilemmaer og handlemuligheder, træffes afgørende pædagogiske og didaktiske valg og foretages specifikke professionelle handlinger. Dette er der for så vidt intet nyt ved. Derimod forekommer det, at den grund, disse refleksioner, valg og pædagogiske handlinger står på, er under forandring. Forestillingen om den herredømmefri professionelle dømmekraft har efter alt at dømme alle dage udgjort en utopi, da dømmekraften, i dens sammenspil mellem etiske, politiske, æstetiske, praktiske, videnskabelige og faglige konstituenten, altid har været spændt ud mellem forskelligartede og foranderlige magtstrukturer og således aldrig har været fri i egentlig forstand. Ikke desto mindre er der noget, der tyder på, at den professionelle dømmekraft for indeværende er under fornyet pres. Særligt de pædagogiske professioner har oplevet en art empirisk vending, hvor national og international uddannelsesforskning, og her særligt den evidensbaserede forskningsviden, har fået tiltagende betydning for policy på skole- og børneområdet, men ligeså har fået en markant position helt ind i det enkelte klasseværelse. Spørgsmålet, denne artikel diskuterer, er, hvorvidt, og i så fald i hvilket omfang, den pædagogiske evidensforskning har eroderet den grund, som dømmekraften står på? Artiklen vil bl.a. diskutere, at denne erosion, eller mulige "magtovertagelse", af den professionelle dømmekraft rummer betragtelige epistemologiske, sociopolitiske og demokratiske problemer. Endelig vil artiklen, gennem multidimensionale perspektiver på dømmekraftsbegrebet samt Hannah Arendts forståelse af samme begreb, forsøge at opstille nye forståelser af og perspektiver på forholdet mellem den mere evidensorienterede variant af den pædagogiske videnskab og den professionelle dømmekraft.

Annegrethe Ahrenkiel, Lars Holm & Fina Lewenhaupt Vilholm

Effektfuld pædagogisk praksis – "Fremtidens dagtilbud" som case

I den aktuelle politiske diskurs om daginstitutionsovergangen er der stor opmærksomhed på at styrke og videreudvikle den tidlige indsats. Hvad der nærmere forstås ved tidlig indsats diskuteres imidlertid sjældent. Samtidig er der sket en markant udbredelse af programmer og metoder fx "Fart på sproget" og "De utrolige år" (Aabro, 2016), der skal bidrage til en mere effektiv tidlig indsats. Et af disse er effektstudiet "Fremtidens Dagtilbud". Denne artikel diskuterer hvilke implicite antagelser om god pædagogik, dette program rummer, og hvordan det kan påvirke den pædagogiske dømmekraft i retning af effektstudiets implicite værdier. Teoretisk trækker artiklen på Gert Biestas pointer om, at effektstudier ofte rummer implicite antagelse om "god uddannelse", men at spørgsmål om "effektiv uddannelse" baseret på data (tal) ofte tilsidesætter sådanne værdiorienterede spørgsmål. Artiklens empiri består af dokumenter fra programmet, og vi analyserer de implicite pædagogiske værdier i programmet ud fra dets vejledning for organisering af praksis.

Janne Bryde Laugesen

Hvem kan definere brugerens behov?

- pædagogiske koder i vejledningssamtaler med sygeplejestuderende og afledte betydninger for professionelle skøn og brugerinddragelse

Fra flere sider i samfundet er der forventning om, at velfærdsprofessionelle praktisk skal kunne inddrage borgerne i de velfærdsprofessionelle beslutninger og handlinger, men på hvilken måde lærer studerende i velfærdsprofessionerne egentlig at kunne dette? Formålet med artiklen er at undersøge, hvordan viden konstrueres i vejledningssamtaler med studerende i velfærdsprofessionel uddannelse og diskutere, hvordan det kan have betydning for det professionelle skøn og brugerinddragelse. Empiri fra lydoptagede vejledningssamtaler i sygeplejerskeuddannelsens kliniske del danner baggrund for en analyse af samtalerne med udgangspunkt i Bernsteins teori om den pædagogiske anordning med kontrol og magt i formidlingen af læringen. Artiklens pointe er, at de pædagogiske koder i vejledningssamtalerne kan have magtfuld betydning for både de studerendes viden i forhold til at kunne skønne professionelt og agere brugerinddragende samt i forhold til brugerinddragelsens praksis i velfærdssystemet som felt.

Kari Kragh Blume Dahl

Dømmekraft i læreruddannelse: Et spørgsmål om personlig-professionel tilblivelse?

Denne artikel diskuterer, hvordan lærerstuderende udvikler dømmekraft igennem professionsuddannelsens kontinuerlige krav om at forvalte og udvikle en personlig tilgang til lærerprofessionen. De studerendes refleksioner over professionel tilblivelse former professionelle livshistorier og medvirker til at udvikle dømmekraft, idet dømmekraft knyttes til både personlige forståelser og til oplevelser af sig selv som professionel. Artiklen trækker på læringsteori om refleksion, livshistorieforskning og narrativ teori og undersøger igennem kvalitative interview med lærerstuderendes og lærere, hvordan institutionelle standarder omkring professionel tilblivelse trods utydelighed medfører læring i form af dømmekraft, der knyttes til personlige historier. Artiklen peger på, at læreruddannelse kan styrkes ved at integrere sammenhænge imellem dømmekraft, refleksion og personlig livshistorie hos lærerstuderende.

Dorrit Sørensen

Professionel dømmekraft

– om at vende indsigter til nye udsigter gennem eksperimenterende lærerpraksis

Jeg ønsker med artiklen at vise, hvordan erhvervsskolelærers arbejde med undervisningseksperimenter i forbindelse med udviklingsarbejde på erhvervsskoler kan bidrage til at udvikle lærernes professionelle dømmekraft. Erhvervsskolerne har oplevet et stigende indtog af standardiseret konceptpædagogik og af topstyring, der går tættere på lærernes pædagogiske arbejde. Samtidigt fokuserer lærernes kompetenceudvikling stærkere på akademisering af den formelle læreruddannelse. Den udvikling betyder, at lærernes håndværksmæssige viden og erfaringer er i fare for at træde i baggrunden. Som modsvar til denne udvikling kan den eksperimenterende lærerpraksis give erhvervsskolelærerne en fornyet pædagogisk stemme og åbne for en mere erfaringsbaseret udvikling af lærernes kompetencer. Med udgangspunkt i en række udviklingsprojekter og med teoretisk inspiration fra Dewey viser artiklen, hvad en eksperimenterende praksis indebærer, og hvordan den kan udvikles i erhvervsskolerne.

Martin Petersen

En ekstra dimension til dømmekraften

Er al dømmekraft lige god? Hvis man kigger overfladisk på debatten, kan man næsten få det indtryk at dømmekraft er god, bare man holder sig langt væk fra evidensbaseret og målstyring. Det er der selvfølgelig

ingen der alvorligt mener. Men evidensbasering og målstyring kan måske være med til at positionere et subjekt for dømmekraft.

Med udgangspunkt i en analyse af en pædagogisk situation formuleres en hypotese om, at definitioner af pædagogisk arbejde kan opstilles på en meget systematisk måde i et landkort, der bl.a. viser 5 forskellige måder, subjektet for udøvelse af dømmekraft kan positioneres.